

Landdistrikter i Sønderborg

Anbefaling til Sammenlægningsudvalget i Sønderborg Kommune

Indholdsfortegnelse

1. FORORD	3
2. KOMMISSORIUM	4
3. MEDLEMMER AF ARBEJDSGRUPPEN	5
4. SAMARBEJDSMODEL	6
<i>Organisation</i>	<i>10</i>
5. LANDSBYLAUG I SØNDERBORG KOMMUNE	11
<i>Forslag til vedtægter</i>	<i>14</i>
6. SØNDERBORG LOKALRÅD	17
7. LANDDISTRIKTSUDVALGET	20
8. DEFINITION AF EN LANDSBY	20
9. ORIENTERING OG PRÆSENTATION	21
BILAG:	21
KILDEHENVISNING:	21

1. Forord

Arbejdsgruppen "Landdistrikternes fremtid i Sønderborg Kommune" blev etableret i forbindelse med en minikonference i Stevning Kulturhus på Nordals den 29. september 2005. Konferencen var organiseret af lokale visionære ildsjæle, som havde til hensigt at bidrage med en række initiativer, der kunne sætte yderligere gang i debatten om landdistrikternes fremtid og udvikling.

På konferencen blev det besluttet, at oprette en gruppe med det formål, at udarbejde en række anbefalinger til det nuværende sammenlægningsudvalg. De fremmødte tilkendegav, at der er et tydeligt behov for en formel organisation, der vil være i stand til at håndtere det kommende samarbejde mellem landdistrikterne og kommunen.

Ønsket om en formaliseret dialog og en struktur, som kan realiserer det, der af Kommunernes Landsforening er blevet kaldt "hverdagens demokrati", ligger i naturlig forlængelse af de tilsagn om en styrkelse af udviklingen i landdistrikterne, som lokalområdet politikere, i bl.a. planstrategien, Lokal Agenda 21 og senest i diverse numre af pjecen "Din nye kommune" - har givet udtryk for.

Rapportens anbefalinger er blevet til i et konstruktivt samarbejde blandt de udpegede politikere og de valgte græsrodder. Dialogen i arbejdsgruppen har været positiv og engageret og beslutningsprocessen har været præget af ønsket om at tilvejebringe realistiske resultater. Faktisk har der været en (måske for nogen) overraskende høj grad af enighed, hvilket sagtens kan fortolkes som deltagernes accept af det endelige resultatet, samt en fælles erkendelse af rapportens nødvendighed.

2. Kommissorium

- Arbejdsgruppen skal bestå af 1 "græsrod" og 1 politiker fra hver af de 7 Alssund Kommuner.
- Arbejdsgruppen starter tirsdag d. 11. oktober 2005.
- Arbejdet afsluttes senest d. 31. maj.
- Arbejdsgruppens anbefalinger afleveres til Storkommunens sammenlægningsudvalg (den kommende kommunalbestyrelse).
- Arbejdsgruppen fastsætter regler for medlemskab, og definerer hvad en landsby er.
- Arbejdsgruppen laver den færdige samarbejdsmodel.
- Arbejdsgruppen præsenterer samarbejdsmodellen for alle landsbysamfund i den nye storkommune.
- Arbejdsgruppen skal løbende orientere om deres arbejde, via en hjemmeside eller lignende.

3. Medlemmer af arbejdsgruppen

Kommune	Politiker	Græsrod
Augustenborg	H.C. Nielsen Midtkobbel 21, 6440 Augustenborg	Hans Overby, Smedegade 11, 6440 Augustenborg
Broager	Thorkild Kristiansen Sundgade 54, 6320 Egersund	Hans Chr. Mikkelsen Skeldekobbel 5, 6310 Broager
Gråsten	Hans Jørgen Bollmann Vestermærk 4, 6300 Gråsten Jane Steg Fiskbækvej 20 6300 Gråsten	Egon Ratgen Hvedemarken 59, 6300 Gråsten
Nordborg	Niels Ole Bennedsen Bækgade 3, 6430 Nordborg	Steffen Fog Sandvigvej 4, 6430 Nordborg
Sundeved	Erik Lauritzen Blansskov15, 6400 Sønderborg	Lorens Petersen Skoletofte 5, 6400 Sønderborg.
Sydals	Jens P. Kock Bredsten 9, 6470 Sydals Inger Plauborg Tandsgårdsvej 6A 6470 Sydals	Erik Krogh Lille Mommarkvej 4, 6470 Sydals
Sønderborg	Erling Lundsgaard St. St. Blichersvej 5, 6400 Sønderborg	Kenni A Nielsen Hønninghul 7, Kær 6400 Sønderborg

4. Samarbejdsmodel

Arbejdsgruppen har drøftet rammerne, omfanget af og formen på en samarbejdsmodel, hvor de lokale landsbylaug og kommunen kan få opfyldt deres behov for en meningsfuld dialog. Debatten har fokuseret på at nå en struktur, der qua sin opbygning ikke ville skabe unødigt bureaukrati, men samtidig også sikre en fornuftig og effektiv kommunikationskanal til gavn for landsbylaugene og den politiske ledelse.

Processen har involveret allerede udarbejdet forslag fra bl.a. Sydals-gruppen, men også materiale fra andre foreninger har været diskuteret.. Der vil derfor ikke være overraskende nyt for læserne af dette forslag, såfremt man allerede har sat sig ind i Sydals-gruppens oplæg til Planstrategi for 2004. Arbejdsgruppen finder, at dette oplæg ligger meget tæt på at opfylde de behov, både kommunen og borgerne i landdistrikterne har. Vi har derfor valgt at henvise til Sydals-gruppens ”Planstrategi for 2004” og vil anbefale, at den argumentation, som den pågældende gruppe har benyttet, adopteres af arbejdsgruppen ”Landdistrikter i Sønderborg”. Vi finder at den skitserede hierarkiske organisation er mest velegnet. Vi erkender at tiden og udviklingen er løbet fra en praksis, hvor det var muligt for kommunen at håndtere omfattende individuelle henvendelser fra beboere og foreningslivet i landdistrikterne. Derfor må man acceptere en mere formel procedure og med den hierarkiske organisering sikres det, at alle parter får fornuftige muligheder for at få behandlet og kommunikeret behov og ønsker til hinanden.

På den baggrund har vi ”lånt” store dele af Sydals-gruppens oplæg, men har tilrettet det, de steder, vi har ment det var nødvendigt. Vi mener f.eks., at lokalrådet skal bestå af 14 faste repræsentanter, 2 fra hver af de ”gamle” kommuner + en repræsentation fra det kommunale byråd. Vi forestiller os, at de 7 områder udgør et valgområde og at man opstiller 2 fælles kandidater. I en overgangsperiode vil det være hensigtsmæssigt, at kandidaterne vælges blandt og af bestyrelsesmedlemmer fra områdets landsbylaug, men på sigt kan man sagtens forestille sig, at man kan stemme på tværs af de gamle kommunegrænser. Vi finder, at det vil være bedst for dynamikken i lokalrådet, såfremt det afgørende ikke er, hvor du kommer fra, men hvilken indstilling og vision du medbringer.

Vi er stærke tilhænger af, at der skabes mulighed for at etablere medborgerhuse i de landsbyområder, hvor der er behov for sådanne og hvor de ikke allerede eksisterer. Vi tror på, at det vil medvirke til at skabe demokratiske arnesteder. Selvom der allerede er landsbysamfund, hvor man har mødesteder for foreningsliv og lign., så er der flere landsbyer, hvor det er stort behov for den slags samlingssteder. Vi forestiller os, at disse mødesteder kan anvendes til talrige formål og måske mindske de savn, som mange landsbyer har oplevet, efter at man har mistet lokale skoler, forretninger o. lign. naturlige mødesteder.

Blandt de mange formål man kan anvende medborgerhusene til er f.eks. muligheden for at indrette huset således, at det kan anvendes som kontor for foreningslivet, mødested for dagplejemødre, fritidsordning, ungdomsklubber, ældreklubber, internetcafe, udstillinger, festlokaler m.m. Endeligt er det et naturligt sted at afholde landsbylaugets bestyrelsesmøder og generalforsamlinger.

Sydals-gruppens ”Planstrategi for 2004” peger på behovet for et elektronisk forsamlingshus. Vi er helt enige. I deres oplæg er de bekymret for, om de ældre eller de som ikke har adgang til Internettet, vil blive isoleret. Vi tror at et medborgerhus med adgang til Internettet åbner op for muligheden for, at de ældre kan integreres i den nye tids kommunikationsform. Her vil de kunne deltage i lokale kurser eller blot få hjælp af andre medborgere til at lære ny teknologi. Prøv at se, hvad det giver af livskvalitet selv at kunne tilegne sig viden om f.eks. den nye kommune eller om lokalområdets tilbud af aktiviteter.

Konkrete forslag til handlingsplan

Debatten i arbejdsgruppen er resulteret i en række udsagn, som vi mener er væsentlige for samarbejdet. Blandt udsagnene er der reelle forslag til en operativ handlingsplan, hvori der opstilles en række indsatsområder, som det vil være naturligt, at parterne i samarbejdet tager fat på snarest muligt.

Udsagnene eller forslagene er segmenteret i forhold til ansvarsperspektivet

- Fremtidens landdistrikter
- Krav til Kommunen
- Krav til borgerne
- Krav til organisering

Fremtidens landdistrikter

Vi vil at

- Landdistrikterne skal være attraktive for bosætning. Målet er en fortsat, stabil befolkningsudvikling, som sikrer grundlag for offentlig service og kollektiv transport mv.
 - Der skal gives muligheder for et afbalanceret boligbyggeri i landsbyerne. Der skal være større variation i boligudbuddet.
 - Landsbyernes særlige træk, for eksempel historiske strukturer og gadeforløb, skal bevares.
 - Byer og bygninger skal forskønnes under hensyntagen til og i overensstemmelse med den lokale byggeskik.
 - Problemer med tomme, nedslidte ejendomme skal imødegås aktivt.
 - Trafiksikkerheden skal forbedres.
 - Den digitale infrastruktur skal forbedres gennem etablering af bredbånd og gerne med hotspots.
 - De lokale netværk i landdistrikterne skal understøttes.
 - Foreningslivet skal fornyes, bl.a. gennem spændende samarbejdsformer.
 - De fysiske rammer for foreningslivet - såvel indendørs som udendørs - skal sikres og forbedres.
 - Modtagelsen af nye tilflyttere til landsbyerne skal forbedres.
 - Samarbejdet mellem foreninger og det offentlige skal udvikles yderligere.
 - Mulighederne for etablering af nye erhverv i overflødiggjorte landbrugsbygninger skal synliggøres.
 - Dialogen mellem borgere og erhvervsliv skal styrkes.
 - Nye udviklingsmuligheder i turisterhvervet skal understøttes.
 - Kultur- og fritidstilbuddene for børn og unge skal styrkes.
-

Arbejdsgruppen finder det naturligt, at det kommende Lokalråd selv medvirker ved udarbejdelsen af en handlingsplan, men forslagene skal ses som inspiration og har været en nødvendig del af processen i gruppens bestræbelser på at afdække en optimal organisering af det kommende samarbejde.

Udviklingen i landdistrikterne stiller store krav til kommunerne. Arbejdsgruppen peger på en række initiativer, som kommunen skal initiere, for at sikre et nødvendigt engagement fra befolkningen i landdistrikterne. Helt overordnet er kommunen ansvarlig for udarbejdelse af en bæredygtig landdistriktspolitik og denne opgave indebærer et tæt samarbejde med alle involverede partnere.

Kommunen skal

- Årligt afsætte økonomiske midler til drift af lokalråd og landsbylaug.
- Årligt - og i samarbejde med lokalrådet for Sønderborg - udarbejde et samlet aktivitets- og budgetforslag for alle ønskede aktiviteter i alle landdistrikter.
- Stille forvaltnings- og sekretariatsbistand til rådighed for lokalrådet til udarbejdelse af budgetforslag og mødeindkaldelser og referater.
- Udstykke mulige byggegrunde i landdistrikterne. Herunder styrke erhvervsudviklingen i landdistrikterne.
- Styrke og forbedrer trafiksikkerheden i landdistrikterne.
- Medvirke til etablering af bredbånd og hotspot i landdistrikterne.
- Fastholde og udbygge serviceudbuddet for alle aldersgrupper i landdistrikterne.
- Give økonomisk støtte til foreninger (Eksempelvis - hjælp til projektansøgninger via puljer m.v.).
- Sikre gode idræts- og forsamlingsfaciliteter for foreningslivet.
- Støtte det kulturelle liv i landdistrikterne.

Endelig mener arbejdsgruppen at borgerne i landdistrikterne skal tilskyndes til at nå til en erkendelse af nødvendigheden af at organisere sig i formelle strukturer. Der bliver også behov for, at de lokale anerkender betydningen af et øget engagement for at bevare og udbygge landsbyerne i lokalområderne.

Foreninger og borgere skal

- Organiserer sig i lokale Landsbylaug, der samler områdets interesser og viderebringer ønsker og behov til lokalrådet.
- Er høringsberettiget i alle sager, der vedrører eget lokalområde.
- Ved engagement og initiativ være den drivende kraft i landdistrikterne overlevelse.
- Yde en frivillig indsats for eget lokalområde. Erkende at det er en væsentlig forudsætning for landdistrikternes trivsel.
- Sikre, at den frivillige indsats opgøres som lokalområdets andel af de samlede omkostninger (evt. som en fifty/fifty ordning)
- Engagere sig frivilligt i vedligeholdelse af boliger og udenoms arealer, flaghejsning m.v.

Arbejdsgruppen er enige om at dialogen mellem landdistrikterne og kommunen bedst sikres i et forum, der er dedikeret til denne opgave. Vi mener, at der skal oprettes et fælles organ for samtlige landsbylaug. Gruppen har besluttet, at dette forum fremover benævnes som Lokalrådet og at det skal opfylde en række krav til bl.a. organisering, tildeles kompetencer, budget og arbejdsopgaver samt, at der udarbejdes mål for og krav til organet.

Lokalrådet, det fælles organ for alle landsbylaug i Sønderborg

- Lokalrådet vælges udelukkende i henhold til vedtægterne.
- Lokalrådet fastlægger selv sin forretningsorden.
- Formand og forretningsudvalg kan til enhver tid forlange møde med landdistriktsudvalget.
- Er høringsberettiget i alle sager vedrørende landdistrikterne.
- Indsamler aktivitets- og budgetforslag, samt udarbejder budgetforslag for alle ønskede aktiviteter i alle landdistrikter.
- Afholder budgetmøde med Byrådsudvalg hvert år inden sommerferien(1.juni).
- Er høringsberettiget inden 1.behandling, og i forbindelse med den endelige budgetlægning i byrådet.
- Laver oplæg til boligudbygning i landdistrikterne.
- Tager initiativ til, og udarbejder forslag til brug af eventuelle overflødige landbrugsbygninger eller lignende.
- Tager initiativ til fremtidig udvikling af natur og landskaber, herunder forslag til fælles sti planer m.v. for mulig udvikling af turismen i landdistrikterne.
- Skal skabe samarbejde om gode idræts- og forsamlingsfaciliteter for foreningslivet mellem de enkelte landdistrikter.
- Skal sikre at beslutninger vedrørende initiativer, der involverer landdistrikterne, overordnet har en positiv indflydelse på sundhed og miljø.

Organisation

Arbejdsgruppen finder at den nedenfor skitserede organisationsmodel (fig.1), er den mest velegnede til at sikre det nødvendige samarbejde mellem borgerne i landdistrikterne og den nye storkommune. Modellen indebærer at landsbysamfundene organiserer sig i landsbylaug med reference til det overordnede og koordinerende Lokalråd. Lokalrådet har direkte reference til et permanent etableret Landdistriksudvalg. Dette udvalg har som sin primære opgave at tilvejebringe den overordnede landdistriktspolitik i Sønderborg kommune.

Det vurderes at der i Sønderborg kommune vil være ca. 30 - 40 potentielle landsbylaug.

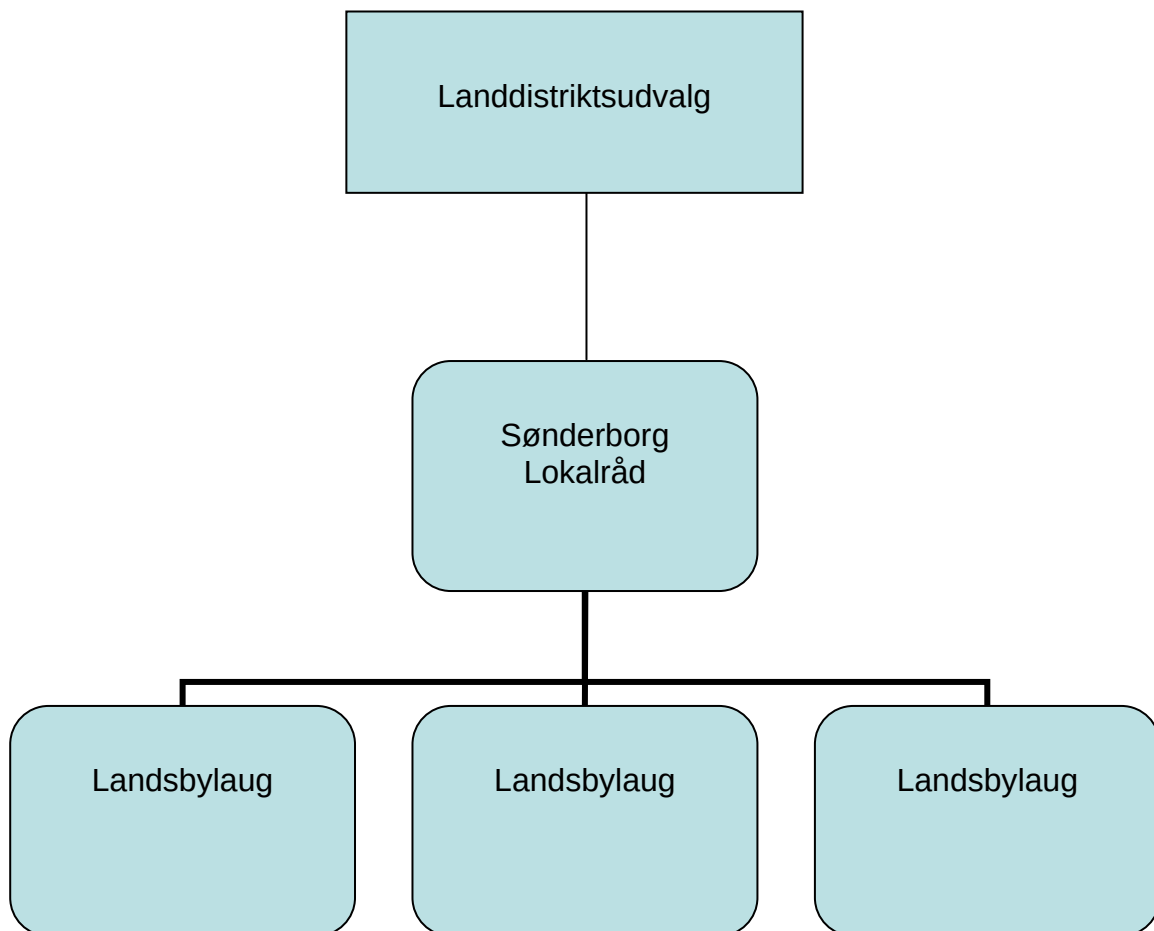

Fig.1: Organisationsdiagram for Sønderborg

5. Landsbylaug i Sønderborg Kommune

Arbejdsgruppen har overvejet hvorledes det enkelte laug skal organiseres samt hvilke geografisk område et laug skal dække. Gruppen vurderer at følgende forhold er væsentlige ved etablering af et landsbylaug:

Navn Lokalområde Hjemsted	Landsbylauget skal kunne identificeres vha. et navn. Navnet bør signalere hvilket lokalområde laudet er talerør for. Området skal være klart defineret Det skal være et område der er naturligt afgrænset f.eks. af geografien og evt. nabolaug eller bysamfund. Arbejdsgruppen finder, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at området er sammenhængende og ikke ligger spredt i landdistriktet. Det bør være et områdes fælles interesser og lokale behov, der varetages af landsbylauget. Hjemstedet kan defineres som den adresse, hvor formanden er bosiddende, men det kan også være adressen på et lokalt kontor/mødelokale i evt. kommende lokale medborgerhuse.
Formål	Landsbylauget formål er at være et forum • hvor man kan samarbejde om alle emner af fælles interesse for lokalområdet • som kan medvirke til at få ideer ført ud i livet og løse fælles problemer • som kan være talerør for lokalområdet, både enkeltpersoner og lokale aktivitetsgrupper, i forhold til offentligheden (kommune, region og stat).
Medlemmer	Arbejdsgruppen mener, at opgaven med at involvere alle i lokalområdet, er så væsentlig, at alle bør være medlemmer. Derfor foreslår vi, at alle med adresse i lokalområdet, f.eks. borgere, foreninger, virksomheder, institutioner og øvrige interessenter er ”fødte” medlemmer.
Kontingent	Vi finder, at et evt. kontingent kan begrænse muligheden med at få størst mulig opbakning til løsningen af de opgaver landsbylaugene skal varetage i en ny stor kommune. Derfor bør kommunen yde et tilskud til laugenes drift.
Bestyrelsen	Bestyrelsen skal varetage den daglige drift og herunder især kommunikationen i forhold til kommunen, men også til de øvrige interessenter. Afhængig af størrelse og ambition vil der være forskel i

antal medlemmer og den skal som minimum bestå af 3 personer, men meget gerne flere. Bestyrelsen kunne evt. sammensættes af formænd for aktivitetsgrupper i lokalområdet, men det vil være op til den lokale generalforsamling at sammensætte den mest ideelle bestyrelse for det pågældende landsbylaug.

For at sikre kontinuiteten i bestyrelsen vil det være hensigtsmæssigt såfremt generalforsamlingen opstiller regler for valgperioder og konstituering. Man kunne forestille sig, at det besluttes, at bestyrelsesmedlemmer afgår efter tur og at de bør sidde i en periode på 2 år. Første gang bestyrelsen vælges, vil der af hensyn til kontinuiteten være 1 (i mindre bestyrelser) eller 2, som stiller sit mandat til rådighed efter allerede ét år. Genvalg bør kunne forekomme.

Generalforsamlingen bør ligeledes bestemme retningslinier for bestyrelsens arbejde, om bestyrelsen selv fastsætter sin forretningsorden og at bestyrelsesmøder f.eks. afholdes, når formanden finder det fornødent eller når et bestemt antal bestyrelsesmedlemmer kræver det.

Indkaldelse bør finde sted med skriftlig dagsorden.

Generalforsamling Generalforsamlingen er laugets øverste myndighed og der er en række formelle krav til indkaldelse, afvikling og beslutninger i et sådan forum. Der er også regler for hvem, der kan stemme og hvornår der er flertal for forskellige typer beslutninger. Endelig skal der være krav om valgbarhed, dagsorden og opløsning af lauget.

Arbejdsgruppen forestiller sig, at alle medlemmer over 15 år har stemmeret. Beslutninger vedtages med almindelig flertal, men man kan beslutte, at der kræves kvalificeret flertal såfremt der skal vedtages ændringer af vital betydning for lauget som f.eks. vedtægtsændringer eller beslutning om opløsning af lauget.

Generalforsamlingen bør ledes af en på generalforsamlingen valgt ordstyrer. Der kan vælges stemmetællere såfremt generalforsamlingen har et omfang, der tilsiger det. Forsamlingen bør være beslutningsdygtig uanset antal fremmødte. Man kan diskutere, om der kan anvendes fuldmagt.

Der indkaldes til generalforsamling efter en procedure, som er bestemt på den lokale generalforsamling. Der bør være en tidsfrist og man skal sikre sig, at indkomne forslag kan nå at komme med på dagsordenen. Som minimum bør der indkaldes med 14 dages varsel og indkaldelsen kan foregå ved opslag i dagspressen eller ved omdelte indkaldelser. Det er generalforsamlingen, der beslutter hvornår generalforsamlingen afholdes, men det vil være hensigtsmæssigt at tage hensyn til Lokalrådsvalg og kommunens budgetplanlægning.

Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes hvis bestyrelsen eller mindst 10 % af medlemmerne beslutter sig. Indkaldelsen skal ledsages af en motiveret dagsorden.

Der kan kun træffes beslutninger om emner, der er på dagsordenen.

Dagsordenen kan indeholde et minimum af emner som f.eks.:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Forelæggelse af revideret regnskab og godkendelse
4. Behandling af indkomne forslag
5. Foreningen fremtidige arbejde
6. Forelæggelse af budget
7. Valg af medlemmer til bestyrelsen samt suppleanter
8. Valg af 2 revisorer samt revisorsuppleanter
9. Eventuelt

Valgbare er alle der har stemmeret og som er bosiddende i lokalområdet.

Der bør være en bestemmelse, som sikrer medlemmer og kommunen i den situation hvor lauget opløses. Såfremt kommunen og øvrige har bidraget med driftstilskud o. lign. så skal det sikres, at evt. tilbageværende midler føres tilbage til bidragsyderne. Det giver sikkerhed for, at midlerne anvendes til gavn for kommunens borgere.

Reglerne angående opløsning skal fastlægges i vedtægterne. Man kunne forestille sig, at en evt. beslutning om ophør af lauget skal bekræftes på en ekstraordinær generalforsamling. Den ekstraordinære generalforsamling bør afvikles kort tid (f.eks. 14 dage) efter den ordinære.

Tegning og hæftelse

Det skal stå klart, hvem der har kompetence til at administrerer laugets midler og hvilke personer som forpligtiger lauget overfor tredjepart. Endelig bør det fremgå om nogle i lauget hæfter for eventuelle forpligtigelser, eller om lauget har begrænset hæftelse.

Regnskab og revision

Laugets regnskabsår skal fastlægges. Regnskabet skal være revideret af de på generalforsamlingen valgte revisorer.

Ikrafttrædelse og revisionsfortegnelse

Det skal fremgå fra hvornår vedtægterne er gældende. Det bør ligeledes fremgå, af en revisionsfortegnelse, om vedtægterne er ændret og i givet fald hvornår ændringerne er trådt i kraft.

Følgende forslag til vedtægter opfylder ovenstående minimumskrav til vedtægterne for landsbylaug i Sønderborg Kommune. Forslaget er udarbejdet med henblik på at lette etableringen af de kommende landsbylaug i Sønderborgs landdistrikter.

Forslag til vedtægter

§ 1 Navn, Lokalområdet og Hjemsted

Landsbylaugets navn er ” xxxxxx LANDSBYLAUG”
Landsbylauget omfatter det geografiske område, der er afgrænset af
Landsbylaugets hjemsted er identisk med den valgte formands adresse.

§ 2 Formål

Landsbylauget formål er at være et forum

- hvor man kan samarbejde om alle emner af fælles interesse for lokalområdet
- som kan medvirke til at få ideer ført ud i livet og løse fælles problemer
- som kan være talerør for lokalområdet, herunder enkeltpersoner, foreninger, virksomheder og lokale aktivitetsgrupper, i forhold til offentligheden (f.eks.kommune, region og stat).

§ 3 Medlemmer

Alle med adresse i lokalområdet, f.eks. borgere, foreninger, virksomheder, institutioner og øvrige interessenter er ”fødte” medlemmer.

§ 4 Kontingent

Der er ikke noget kontingent for medlemmerne i laug. Landsbylauget modtager driftstilskud fra Sønderborg kommune.

§ 5 Bestyrelsen

Landsbylaugets daglige ledelse varetages af en på generalforsamlingen valgt bestyrelse på mindst 3 og højst 7 medlemmer. Afgår et bestyrelsesmedlem i utide, foretages suppleringsvalg på førstkommende generalforsamling, med mindre bestyrelsen derved bliver på mindre end tre medlemmer, i hvilket tilfælde bestyrelsen er berettiget til at supplere sig selv. Bestyrelsen konstituerer sig umiddelbart efter generalforsamlingen med formand, sekretær og kasserer.

Ved første ordinær generalforsamling afgår to bestyrelsesmedlemmer valgt ved lodtrækning. Ved de efterfølgende valg er bestyrelsesmedlemmerne på valg efter to år. Genvalg kan finde sted.

Bestyrelsen varetager landsbylaugets tarv udadtil og indadtil.

Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden.

Bestyrelsesmøder afholdes, når formanden finder det fornødent eller to bestyrelsesmedlemmer kræver det. Indkaldelse finder sted med skriftlig angivelse af dagsorden. Der føres et beslutningsreferat, som underskrives af formanden og referenten. Bestyrelsen træffer beslutning ved simpel stemmeflerhed, men er kun beslutningsdygtig, når over halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne er til stede. Ved stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt.

§ 6 Generalforsamling

Generalforsamlingen er landsbylaugets øverste myndighed. Ordinær generalforsamling afholdes en gang årligt inden udgangen af februar måned.

Indkaldelse med angivelse af dagsorden skal finde sted med tre ugers varsel ved opslag i dagspressen samt på laugets hjemmeside (www.soenderborgkommune.dk/landsbylaug).

Ekstraordinær generalforsamling kan indkaldes af bestyrelsen efter behov og skal indkaldes når mindst 10 % af landsbylaugets medlemmer skriftligt fremsætter krav herom overfor bestyrelsen med angivelse af grunden for indkaldelsen. I sidstnævnte tilfælde skal generalforsamlingen afholdes senest 6 uger efter modtagelsen af begæringen herom.

Stemmeberettiget på generalforsamlingen er alle medlemmer over 15 år.

Der kan ikke stemmes ved fuldmagt.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig, uanset antallet af fremmødte medlemmer.

Beslutninger om ændringer i vedtægterne eller opløsning af lauget skal have mindst 2/3 af de afgivne stemmer for at være vedtaget.

Generalforsamlingens beslutninger træffes ved simpelt stemmeflertal, med mindre andet følger af nærværende vedtægter.

Forslag fra medlemmer, der ønskes fremmet til afstemning udenfor den udsendte dagsorden, skal indsendes skriftligt til bestyrelsen senest 14 dage før generalforsamlingen og af bestyrelsen offentliggøres på hjemmesiden senest 7 dage inden generalforsamlingen.

På den ordinære generalforsamling aflægger bestyrelsen beretning om laugets virksomhed. Endvidere fremlægges regnskabet for det forløbne regnskabsår til godkendelse, ligesom der vælges bestyrelse og to revisorer.

Dagsorden for den ordinære generalforsamling skal omfatte:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Forelæggelse af revideret regnskab og godkendelse
4. Behandling af indkomne forslag
5. Laugets fremtidige arbejde
6. Forelæggelse af budget
7. Valg af medlemmer til bestyrelsen
8. Valg af 2 revisorer samt revisorsuppleanter
9. Eventuelt

§ 7 Tegning og hæftelse

Landsbylauget forpligtiges udadtil ved underskrift af formanden og et bestyrelsesmedlem.

Der påhviler ikke landsbylaugets medlemmer nogen personlig hæftelse for de på laugets påhvilende forpligtigelser.

§ 8 Regnskab og revision

Landsbylaugets regnskabsår følger kalenderåret.

Regnskabet skal før den ordinære generalforsamling være revideret af to på generalforsamlingen valgte revisorer.

§ 9 Ikrafttrædelse og revisionsfortegnelse

Således vedtaget på den stiftende generalforsamling d. xx. yy 200z.

Vedtægterne er ændret, senest på generalforsamlingen d. xx.yy.200z.

6. Sønderborg Lokalråd

På baggrund af debatten jf. de udsagn som er beskrevet under afsnit 4, delafsnittet *Lokalrådet, det fælles organ for alle landsbylaug i Sønderborg* i forbindelse med *Konkrete forslag til handlingsplan*, har arbejdsgruppen besluttet at Lokalrådet skal organiseres på følgende grundlag:

Formål	Formålet med lokalrådet er at fremme samarbejdet og dialogen mellem landsbyerne og kommunen om landdistriktsudvikling. Sønderborg Lokalråd skal være - forum for landdistriktspolitik - fælles talerør for landsbysamfundene i Sønderborg Kommune - dialogorgan mellem landsbyer og kommunen i landdistriktsspørgsmål - garant for at der bliver anlagt helhedsbetragtninger på landdistriktsspørgsmål
Værdigrundlag	Lokalrådets værdigrundlag er demokrati, dialog og samarbejde mellem kommunen og landsbyerne. Det er lokalrådets opgave er at være dialog-partner for kommunalbestyrelsen vedrørende landdistrikternes udvikling. Lokalrådet er med, når en sag eller en ide opstår og agerer proaktivt. Lokalrådet anskuer land og by som værende hinandens forudsætninger. Det vil sige, at Sønderborg by er kraftcenteret med omkringliggende attraktive og engagerede landsbysamfund, som ønsker at bidrage til områdets generelle udvikling, så den opleves retfærdig og hensynsfuld – også i landdistrikterne. Lokalrådets medlemmer er frivillige, som arbejder af interesse og ønsker at komme til orde i debatten. Men rådet træffer ikke politiske afgørelser. Lokalrådet er forpligtet på at arbejde for en helhedsbetragtning (tværsektorielt), hvilket er til gavn for det lokale liv og for området som helhed.. Lokalrådet arbejder kun med landdistrikter, ikke med vilkår for storkommunens bysamfund.
Høringspart	Lokalrådet er høringsberettiget på budget og planarbejde (kommuneplan og lokalplaner). Lokalrådet deltager på et årligt møde med kommunalbestyrelsen forud for budgetprocessen
Organisation	Hver af de gamle kommuner er repræsenteret med to faste medlemmer. Til hvert møde deltager de faste medlemmer fra hvert lokalområde + evt.. én ad hoc deltager afhængig af emne/tema for mødet. De faste medlemmer skal sikre kontinuiteten i arbejdet i rådet, mens ad hoc deltageren udpeges ud fra faglige hensyn. De faste rådsmedlemmer sidder to år ad gangen. Lokalrådet konstituerer sig selv med en formand, sekretær og en regnskabsansvarlig person blandt de faste rådsmedlemmer.

	Sønderborg Kommune deltager med udvalgsformanden og/eller øvrige politikere fra det udvalg der varetager dialogen og samarbejdet med lokalrådet. Arbejdsgruppen anbefaler, at der i kommunen nedsættes et permanent/stående politisk temaudvalg, der varetager alle sager, der vedrører landdistrikterne.
Økonomi	Lokalrådet modtager hvert år driftsmidler fra Sønderborg Kommune til dækning af driftsudgifter. Derudover kan lokalrådet sammen med kommunalbestyrelsen søge eksterne midler til særskilte projekter.
Forretningsorden	Lokalrådet holder mindst 4 årlige møder hvor kommunens repræsentant fra landdistriktsudvalget er til stede. Møderne skal afstemmes med kommunens og landdistriktsudvalgets behov for dialog og planlægning. Et møde skal ligge umiddelbart før planlægningen af næste års budget. Kommunen tager hul på det efterfølgende års budgetter hvert år i juni måned. På møderne arbejdes der både pro - og reaktivt. Det vil sige, at der drøftes 1) initiativer/sager under opsejling - både fra lokalrådet og kommunalbestyrelsen 2) aktuelle sager til politisk behandling, hvor lokalrådet kan afgive høringssvar (mundtligt eller skriftligt). Sekretariatsfunktionen forankres i den kommunale organisation med henblik på at sikre kontinuitet og koordination i lokalrådet mellem politikere og øvrige rådsmedlemmer. Den kommunale medarbejder med ansvar for området er landdistriktskoordinator. Dagsorden udarbejdes af formanden for lokalrådet i samarbejde med landdistriktskoordinatoren. Politikere og øvrige rådsmedlemmer kan komme med forslag til punkter til dagsorden.

Arbejdsgruppen foreslår at det kommende Lokalråd implementeres med følgende vedtægter

§ 1 Navn

Rådets navn er Sønderborg lokalråd. Rådets adresse er den til enhver tid siddende formands adresse.

§ 2 Formål

Lokalrådets formål er at være

- forum for landdistriktspolitik
- fælles talerør for landsbylaugene i Sønderborg kommune

- dialogorgan mellem landsbyer og kommunen i landdistriktsspørgsmål
- garant for at der bliver anlagt helhedsbetragtninger på landdistriktsspørgsmål

§ 3 Medlemmer og valg

Lokalrådet består af 14 valgte medlemmer, 2 fra hver af de gamle kommuner, samt 1 repræsentant fra den nye storkommune.

Hver af de gamle kommuner vælger 2 repræsentanter samt en suppleant blandt bestyrelserne i den gamle kommunes landsbylaug. Kun lokalområder/gamle kommuner med arbejdende landsbylaug kan udpege medlemmer til lokalrådet.

Repræsentanter til lokalrådet vælges af landsbylaugenes bestyrelser. Hvert laug har 2 stemmer.

De valgte skal afgå efter en periode på 2 år. Det er muligt at opnå genvalg.

Valg til lokalrådet finder sted i april måned

Til hvert møde deltager, fra hvert lokalområde/gammel kommune, de 14 faste medlemmer (eller evt. suppleanter) samt lejlighedsvis 1 ad hoc person, afhængig af emne/tema for mødet. Rådet konstituerer sig selv med en formand, en sekretær og en regnskabsansvarlig person.

Fra Sønderborg Kommune deltager udvalgsformanden for det udvalg, der får samarbejdet med lokalrådet som ressortområde. Arbejdsgruppen anbefaler, at der nedsættes et permanent udvalg, Landdistriktsudvalget, der har udvikling af en landdistriktspolitik som sit overordnede arbejdsområde.

§ 4 Drift

Lokalrådet modtager driftsmidler fra Sønderborg Kommune.

§ 5 Vedtægtsændringer og opløsning

Vedtægtsændringer kan kun ske ved godkendelse på generalforsamlingen i de enkelte landsbylaug, som organisatorisk er tilknyttet samarbejdet i lokalrådet.

Lokalrådet kan kun opløses når samtlige organisatorisk tilknyttede landsbylaug beslutter dette på deres generalforsamling. Ved opløsning skal lokalrådets formue deles mellem de resterende organisatorisk tilknyttede landsbylaug.

7. Landdistriktsudvalget

Arbejdsgruppen anbefaler, at der oprettes et særskilt permanent landdistriktsudvalg til at varetage opgaven med at udarbejde en landdistriktspolitik og via den sikre en bæredygtig udvikling i landsbyerne og det åbne land.

Arbejdsgruppen finder, at et specifikt nedsat udvalg, med det primære formål at skabe en bæredygtig udvikling af landsbyerne i Sønderborg Kommune, er i overensstemmelse med ikke alene KL's anbefalinger, men også er i tråd med almindelige rimelighedsbetragtninger i forhold til graden af indflydelse for ca. 40 % af kommunens borgere.

Arbejdsgruppen gør opmærksom på, at man forventer, at det kommende udvalg har de nødvendige kompetencer og de fornødne ressourcer til at løfte den nye udfordring. Arbejdet i udvalget kalder på visionære kræfter, men også - og ikke mindst - på personer, der er i stand til at etablere det fornødne engagement i lokalbefolkningen. Et engagement, der er en forudsætning for borgerinddragelsen i de politiske processer og i den erkendelsesfase, som alle borgere har behov for at gennemleve i bestræbelserne på at afstemme forventninger med politiske/økonomiske realiteter.

Endelig er det gruppens opfattelse, at et kommende landdistriktsudvalg skal tilbyde Lokalerådet hjælp, f.eks. i form af sekretariatsbistand. Der vil helt givet blive behov for professionelt hjælp i forbindelse med udarbejdelse af ansøgninger om puljemidler fra forskellige nationale og europæiske udviklingsprojekter.

8. Definition af en landsby

Hvor stor er en landsby – eller hvor lille? Hvad er en landkommune, landzoner og er landdistrikterne forskellige fra kommune til kommune eller er der klare definitioner på begreberne?

I henhold til Barbara Diklev, LAL, så varierer definitionerne i forhold til de sammenhænge vi ser begreberne i. Danmarks Statistik anvender en definition "Landsbyer har mellem 200 og 999 indbyggere".

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri udtaler at "Landdistrikter defineres som områder, der ikke har byer med 200 indbyggere eller derover".

Landkommuner varierer mere og selv blandt ministerierne er der forskellige definitioner. Faktisk varierer det mellem 3.000 og 10.000 indbyggere.

Ifølge Barbara Diklev, LAL, så er det ikke afgørende for en kommunes landdistriktspolitik om landsbyer i landdistrikterne overholder definitionerne, virkeligheden er jo at en kommunes politik ikke afgrænses af om landsbyer er landsbyer i statistisk forstand og at landdistriktspolitik ikke kun gælder for et fragmenteret landdistrikt.

I Kommuneplan 2005 – 2017, Hovedstruktur 1.del, afsnit 3.6, definerer kommunen landsbyerne som: ”Landsbyer er samlede bebyggelser som ligger i landzone og som er omfattet af en lokalplan eller som er entydigt afgrænset i kommuneplanen”. I flg. kommunen er der ca. 60 landsbyer i Sønderborgområdet.

Sønderborg kategoriserer ydermere kommunens byer i lokalby, områdeby, udvidet områdeby og kommuneby.

Arbejdsgruppen har besluttet at definere, at en kommuneby, udvidet områdeby eller områdeby IKKE samtidig kan være en landsby. Det er ikke afgørende om en landsby er under 200 indbyggere, men om indbyggerne bor i et område, som IKKE er beskrevet som kommuneby, udvidet områdeby eller områdeby. Hvis det er situationen, så kan der oprettes landsbylaug i området.

Det anbefales at alle i landdistrikterne får mulighed for at oprette eller indgå i eksisterende landsbylaug.

Endelig peger arbejdsgruppen på, at oprettelse af laug vil være en naturlig del af det arbejde, et nyoprettet Lokalråd skal varetage. Man forestiller sig, at Lokalrådet vil tage initiativ til oprettelse, f.eks. vha. PR eller lign., af laug i områder, som ikke i dag er dækket.

9. Orientering og præsentation

Medlemmer af arbejdsgruppen har løbende været i kontakt med den lokale presse i bestræbelserne på at formidle gruppens arbejde til offentligheden.

Arbejdsgruppen har aftalt med kommunen at medlemmer af gruppen vil informere om arbejdet og aflevere den endelige rapport.

Bilag:

Barbara Diklev: Landdistrikter, Landsbyer og Landkommuner

Kildehenvisning:

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri: Liv på Landet
Kommunernes Landsforening: Fremtidens lokaldemokrati, oktober 2004
Socialministeriet: Landsbyudvikling – et idékatalog
Sønderborg-området: Kommuneplan 2005-2017 Hovedstrategi
Sønderborg kommune: Lokal Aganda 21,
Ny Sønderborg frem mod 07, Nr. 2 oktober 2005
Sydalsgruppen: Oplæg vedr. lokalråd og elektronisk forsamlingshus Planstrategi 2004

Bilag

Landdistrikter, Landsbyer og Landkommuner
Af Barbara Diklev

Landsforeningen Af Landsbysamfund bliver ofte udsat for definitionsspørgsmål: Hvor stor er en landsby – eller hvor lille?

Vi læner os til definitioner, som bruges af Danmarks Statistik, og som er vedtaget af Landsbykommissionen i 1980. (Andre lande har andre definitioner.) Heraf fremgår det, at:

* Landsbyer har mellem 200 og 999 indbyggere.

* Landdistrikter er områder uden byer over 200 indbyggere.

Den nedre grænse har ikke betydning i den almindelige hverdag. En landsby ophører ikke med at fungere som landsby og opfatte sig som landsby, fordi befolkningstallet ryger under 200 eller aldrig kommer over. Definitionen har betydning for statistikken, for forskning og for ministeriernes baggrund for at tage hensyn til landsbyer og landdistrikter i lovgivningen.

Definitionerne på landkommuner varierer mere, men definitionerne kan være vigtige at kende, fordi ministerier og udvalg af forskellig slags tit stopper dér. De kommer ikke længere ned i størrelse end til landkommunerne. Definitionerne på landkommuner er her citeret fra Transportrådets rapport, ”Transport i Landområder – effekter af trafikpolitiske tiltag” fra marts 1997.

* Iflg. Miljø- og Energiministeriets definition har landkommuner maksimalt 3000 indbyggere i den største by.

* Iflg. Danmarks Statistik er landkommuner kommuner udenfor Nordøstsjælland med under 10.000 indbyggere i den største by.

* Iflg. Trafikministeriet suppleres DS’ opdeling med opdeling af de 201 landkommuner (incl. Nordøstsjælland) efter bystruktur bestemt ved størrelsen af byerne i kommunen.

- Centrale landkommuner med over 50 % i største by og største by mindst dobbelt så stor som næststørste by. 40 kommuner i alt i 1997.

- Mellem landkommuner med over 50 % i største by eller største by mindst dobbelt så stor som næststørste by. 70 kommuner i alt i 1997.

- Decentrale landkommuner med under 50 % i landdistrikterne og over 2000 indbyggere i største by, svarende til miljøministeriets definition. 30 kommuner i alt i 1997.

- Landlige landkommuner med over 50 % i landdistrikterne eller under 2000 indbyggere i største by.
61 kommuner i alt i 1997.

Om brugen af definitioner i landsbyarbejdet:

Velfungerende landsbyer med gode foreninger, der har vide rammer for det, der er gavnligt for udviklingen i landsbyerne, kan søge og få tilladelser, muligheder og penge til deres områder som resultat af det gode samarbejde.

Koordineringen af landsbyernes indsats vækker interesse, beundring – og sommetider misundelse i større samfund. ”Hvorfor gør vi ikke også bare sådan som de gør i landsbyerne?” – Kan vi i byerne ikke få ligeså mange – penge, muligheder, tilladelser – hvis vi gør en indsats? Og så kan det være vigtigt at huske, at byerne er det, politikerne først får øje på og sørger for. Offentlig transport, fartdæmpende foranstaltninger, bytorv, skoleudbygning, cykelstier, kulturhus o.s.v. Det er nemmere at se byerne og huske at de skal have udvikling, end det er at tænke på landsbyerne – i hvert fald skal kommunalpolitikere have en bevidsthed om en decentral struktur, hvis ligeligheden skal håndhæves fra kommunal side. Ellers er det udelukkende landsbyernes indsats, der afgør om der sker nyt lokalt.

* Visse kommuner har lavet en landdistriktspolitik – iflg. definitionerne ovenfor er det politik for områder med under 1000 indbyggere i største by, men der kan grænserne opad gå lidt over, ligesom tilfældet er for de landsbyer, der har under 200 indbyggere. En del kommuner er i gang med at lave en landdistriktspolitik, og så kan det jo være interessant at se på, hvad begrebet landdistrikter dækker.

* Visse kommuner har besluttet at arbejde med kommunen som en decentral enhed og holder jævnt øje med at fordelingen af goder sker ligeligt i kommunen, ligesom de støtter landsbyerne med underskrifter og støtteerklæringer til ansøgninger i forskellige sammenhænge. Der er endda stadig kommuner, der yder krone til krone støtte til projekter, som man finder penge til udenfor kommunens egen økonomi.

* Visse kommuner har ingen intentioner om at støtte andet end byerne, tit fordi økonomien er hårdt trængt, men sommetider fordi man ikke kan se perspektiverne i at landsbyerne bliver stærkere og mere tiltrækkende for nye borgere. Det som gør en kommune spændende at flytte til er både natur, service og variation – det glemmes sommetider.

I nogle kommuner bor der flere mennesker i landsbyerne og landdistrikterne end i den største by / de 2-3 største byer (over 999 indbyggere). Ikke alle kommunalpolitikere er opmærksomme på de mange vælgere uden for byerne. Det bliver de måske først, når kommunens landsbyer går sammen i et fælles lokalråd / landsbyråd (se lokalråds-undersøgelsen på www.lal.dk og rekvirér evt. rapporten (25 kr.) på tel: 98569393).

Områder, der opfatter sig som landsbyer, eller landsby + omegn, som hører til denne landsby, er velkomne til at omtale sig selv som landsbyer, til at danne foreninger, at kæmpe for egen udvikling ved at søge tilladelser og penge i fonde og at melde sig ind i Landsforeningen Af Landsbysamfund som landsby. De officielle definitioner fremgår af ovenstående.